

CLUB DE MUNTANYA L'ELIANA

382

DESCOBRIM EL PAIS

LA COVA DE BOVALAR CULLA L'ALT MAESTRAT

FITXA TÈCNICA

DATA EXCURSIÓ
11 de maig de 2014

TRANSPORT
Autobús

HORA D'EIXIDA
8 del matí. Mercat de l'Eliana

DIFICULTAT **/***
Sendes, camins i cingles.

DESNIVELL
de pujada 446 m i de baixada 448 m.

DURACIÓ
5 hores aproximadament

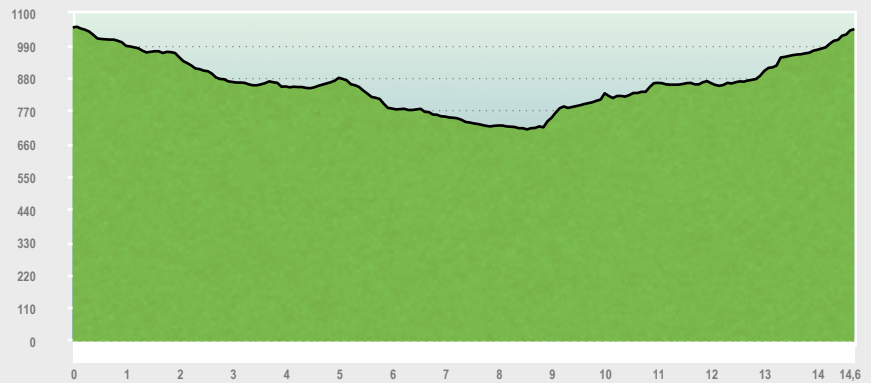
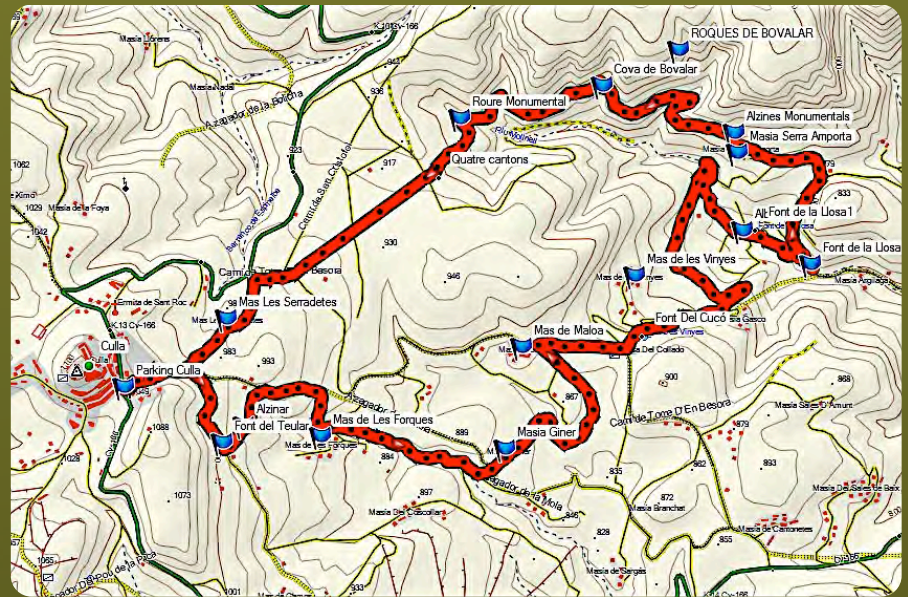
TERRENY I VEGETACIÓ
Cingles, barrancs, carrasques i pins.

COL LABORADOR
Jordi Alvir

DISSENY I PUBLICACIÓ
Club Muntanya l'Eliana

CARTOGRAFIA
570 Benasal III

EQUIP NECESSARI
Motxilla, capell, cantimplora, botes de muntanya, roba adequada, queviures, protector solar.

	Duració.	5h		Medi. Severitat del medi natural.	3
	Desnivell de pujada.	446 m		Itinerari. Orientació a l'itinerari	2
	Desnivell de baixada.	448 m		Desplaçament. Dificultat al desplaçament.	3
	Distància horitzontal.	12,5 Km		Esforç. Quantitat d'esforç.	2
	Tipus de recorregut	circular			
	Pendent de neu possible	-		Escalada	-
	Pendent de neu molt probable	-		Ràpel	-

La cova de Bovalar.

Culla és un menut poble de la comarca de l'Alt Maestrat enlairat sobre les fragoses valls del riu Montlleó i la rambla Carbonera en un paisatge d'aspres moles calcàries voltades de cingles. L'antic castell de Culla, enlairat dalt d'una moleta voltada de cingles, fou una important fortalesa en època islàmica que en 1294 fou cedida per Alfons II als Templers els quals establiren la Comada de Culla. L'any 1316 passà a l'Ordre de Montesa que forma la batllia anomenada Setena de Culla amb els pobles de la Torre d'en Besora, Vilar de Canes, Atzaneta, Benafigos i Vistabella. Durant la primera guerra carlista en 1833 fou ocupada per les tropes del prenent Carlos comandades pel general Cabrera.

La nostra ruta

La ruta discorre pels barrancs que conformen la capçalera del riu Molinell que en direcció est llaura una abrupta i pedregosa vall que desaigua en la Rambla Carbonera. El nom del riu esdevé pels nombrosos molins fariners que esglauonadament aprofitaven les escasses i migrades aigües de fonts i ullals.

Partim de Culla pel Raval seguint el camí de la Font de la Teuleria, situada en el barranc homònim i després per un assagador al mas de les Forques. Baixem pel barranc de la Teuleria a una

pista que seguim en direcció als masos de Mireta i Giner per a girar al NW per una senda entre camps al mas de Matoa. Eixim a la carretera de la Torre d'en Besora que seguim una estona a la dreta per agafar el camí de la font del Cocó i del mas de la Canaleta. Ara per una pista davallam al fons de la vall, passem per un mas i pel llit de la rambla apleguem a la font de la Llosa.

Si el dia no és massa calorós allargarem la ruta fins el llogaret del Molinell, paratge on diverses fonts aportaven els cabals necessaris per moure les moles d'un grupat de molins.

Des de la font de la Llosa pujarem al mas de la Serra d'en Porta on agafarem la senda que per sota dels cingles ens porta a la cova del Bovalar. Aquesta és una gran balma que antigament fou aprofitada per guardar les raberes. Seguim la senda y poc després una gatera mostra una menuda cova. La senda discorre per sota de les cingleres de la mola de Sant Cristòfol de Benassal i aplega als Quatre Cantons, cruïlla d'assagadors entre murs de pedra seca. Així entre murs de pedra seca caminarem en direcció a Culla que guaitem enlairada sobre un tossal. Hem de travessar la carretera de la Torre d'en Besora i per les Fontanelles al Raval de Culla, punt de partida.

CLUB DE
MUNTANYA
DE L'ELIANA

INFORMACIÓ I RESERVA:
T. 660 06 17 81
cml@eliana@gmail.com
www.eliana.es/clubmuntanya

Plaça Miguel Comes, sn.
46183 L'Eliana
CIF G96249586

